

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

สมมุติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง
2. การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากร การวิจัยประกอบไปด้วย

1.1 พระภิกษุในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จำนวน 240 รูป(สำนักงานเจ้าคณะ
อำเภอเมืองหนองคาย: 2554)

1.2 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จำนวน 16,751 คน(สำนักทะเบียน
ท้องถิ่น 2554)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ตารางสำเร็จรูปหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจ
ซี และ มอร์แกน(Krejcie and Morgan. 1970 : 267; อ้างถึงในสมเกียรติ เกียรติเจริญ. 2552 :
55) รวม 521 คน/รูป จำแนกเป็น

2.1 พระภิกษุในเขตเทศบาลเมืองหนองคายจำนวน 148 รูป

2.2 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคายจำนวน 373 คน

3. ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่วัฒนธรรม
จังหวัดหนองคาย 1 คน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1 คน เจ้าอาวาสที่
อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย 2 รูป ผู้นำองค์การชุมชนจังหวัดหนองคาย 1 คน
ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย 1 คน และประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่
สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่อง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนก จากนั้น
นำมา สร้างข้อสรุปของแต่ละคน โดยแยกเป็นด้านๆ ทั้ง 7 ด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ การเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย คิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง จำแนก เป็นพระภิกษุ และประชาชน ได้แก่ t -test (Independent Sample) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแบบสอบถามปลายเปิด ได้แก่ค่าความถี่ และการพรรณนาความ (Content analysis)

1. สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นพระภิกษุจำนวน 148 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.41 และเป็นประชาชนในเขตเทศบาลจำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 71.59

2. ระดับของการดำเนินโครงการลานบุญ ลานปัญญา

การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย

3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงาน

วัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชนและพระภิกษุ พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม

4. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงาน

วัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

4.1 ข้อเสนอแนะเชิงปริมาณที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้

ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจัดอบรมแกนนำอาสาในการสื่อสารความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระสงฆ์ควรปลูกสร้างคุณธรรมศรัทธาโดยการการจัดกิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันธรรมสวนะหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ผู้หลักผู้ใหญ่ในหมู่บ้านได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็ก ไม่ว่าจะป็นหัตถกรรม ศิลปกรรม ควรณรงค์ให้ชาวบ้านจัดงานเทศกาลปีใหม่ตามวิถีพุทธทุกๆ ปี ควรจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงวัยประจำท้องถิ่นได้แสดงบทบาทในงานสำคัญของท้องถิ่นทุกครั้ง ควรจะมีการปรึกษาหารือกันระหว่างวัดกับชุมชนในเรื่องของการสืบค้นความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรช่วยกันอนุรักษ์ต้นไม้ยืนต้นของชุมชนและต้นไม้ที่อยู่ในเขตป่าชุมชนทุกประเภท

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพ ในแต่ละด้านโดยสรุป ปรากฏ ดังนี้

ควรจัดอบรมให้ความรู้ รวมทั้งจัดนิทรรศการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชน โดยวัดและผู้นำชุมชนควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในการจัดอบรมให้ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประชาชน ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกชุมชน ธุรกิจเอกชนจังหวัดหนองคายควรให้ความร่วมมือให้พนักงานเข้าอบรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการจัดกิจกรรมโดยให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม เช่น การประกอบพิธีในวันธรรมสวนะ รวมทั้งประเพณีอื่นๆ ของศาสนา ควรสร้างความสามัคคีภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อให้คนในชุมชนสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ ข้าราชการควรมีการสวดมนต์ไหว้พระทุกเช้าก่อนเริ่มปฏิบัติงาน พระสงฆ์และภิกษุควรเลิกบุหรี่โดยเด็ดขาดเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน ควรมีการส่งเสริมอาชีพหลากหลายให้กลุ่มแม่บ้าน เช่นการทำขนมแบบไทยๆ เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ควรส่งเสริมให้ชุมชนอยู่อย่างประหยัดและพอเพียง เด็กและเยาวชนควรเข้ารับการอบรมความ

ภูมิใจอาชีพเกษตร วัดควรเป็นศูนย์กลางให้ความรู้ทุกด้านรวมถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วย ครูและนักเรียนควรเรียนรู้การดำรงชีวิตแบบอีสาน ควรจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชีวิตของคนอีสานดั้งเดิม ควรรณรงค์การแต่งกาย ตามประเพณีอีสาน วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของคนต่างวัย การจัดกิจกรรมบางประเภทควรให้เยาวชนได้แสดงความสามารถอย่างเสรี ควรให้คนเฒ่าคนแก่ที่ชาวบ้านเคารพนับถือเป็นผู้นำ ให้คำแนะนำปรึกษา มีความแม่นยำในกฎระเบียบประเพณีการดำเนินชีวิต ควรมีการระดมสมองผู้รู้เพื่อสืบค้นวัฒนธรรมเดิม ควรนำความรู้วัฒนธรรมตะวันตกมาปรับใช้ ผู้รู้ในชุมชนควรให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์ของชุมชนในการสร้างความสัมพันธ์ ควรให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในชุมชนสัมพันธ์ ควรใช้หลักคำสอนพุทธศาสนาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการศึกษาในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สอดแทรกเข้าไปในบทเรียนทุกระดับชั้น

2. อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้วิจัย การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสุทิน ศรีโมรา (2548 : 76) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล วัดอุประสงฆ์ ของการวิจัยเพื่อศึกษา สภาพปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรม มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับบัวหลวง แสงสว่าง(2548 : 85) ได้ศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับ

นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยว่า ภาพส่งเสริมการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพระมหาประ โยชน์ ต๊ะพงษ์(2549: 90) ได้ศึกษาการประเมิน โครงการฝึกอบรมศีลธรรม ค่ายคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ต่อการประเมินโครงการฝึกอบรมศีลธรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับนักเรียน ด้านสภาวะแวดล้อม โครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ วุฒิชัย วีระวัฒน์ (2549 : 96) ได้ทำการศึกษากำหนดงานโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัย การดำเนินงานโครงการสถานบุญสถานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า

1. การจัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างแกนนำอาสา และการจัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะเป็น โครงการสถานบุญสถานปัญญาเป็นโครงการที่จัดขึ้นใหม่
2. การส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรม สร้างสังคมคุณธรรม เช่นการจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีการแห่เทียนพรรษาถวายวัด การทอดผ้าป่า บุญกุฐินชุมชนมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ส่วนเด็กและเยาวชนยังมีส่วนร่วมไม่มากนัก
3. การเชิญให้คนเฒ่าคนแก่ในชุมชนมาถ่ายทอดวิชาความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็กและเยาวชนยังมีการดำเนินการได้ไม่มาก อาจเนื่องมาจากเวลา ไม่ตรงกันและความสนใจของเด็กและเยาวชนยังไม่ได้รับการส่งเสริมมากเท่าที่ควร
4. การจัดงานบุญในงานมงคลและงานอวมงคลต่างๆ ที่ชาวบ้านมาร่วมงานไม่ได้เน้นส่งเสริมคุณธรรม และการเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม ส่วนใหญ่จะจัดตามประเพณีเท่านั้น
5. การจัดโครงการรวมพลังคนสูงวัยเพื่อลูกหลานชาวชุมชน เช่นการจัดโครงการปู่สอนหลานเล่นดนตรีไทย ดำเนินการได้ระดับหนึ่งเท่านั้น อาจเป็นเพราะเวลาและความสนใจของลูกหลานไม่มากพอ

6. การรักษาวัฒนธรรมเดิมไม่ให้สูญหายไปจากท้องถิ่น เช่นการสาธิตยกรรมใน วัฒนธรรมสวนะยังไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ ทำเป็นบางโอกาสเท่านั้น

7. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อศาสนา ในวันอาทิตย์ในศาสนสถานต่างๆ ตามจิตอาสา หรือการจัดกิจกรรมรักษาศาสนสถาน เช่นการทำความสะอาดอาคารศาสนสถาน และบริเวณโดยรอบ และการจัดกิจกรรมร่วมรักษาดันไม้ยืนต้นของชุมชน ยังไม่ได้รับรองค้อย่าง เป็นระบบ มีการดำเนินการเป็นบางครั้งเท่านั้น

ด้วยเหตุผล และผลการวิจัยที่พบ การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จึงปรากฏอยู่ใน ระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด :กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความ คิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน

ผลการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด : กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพ มีความแตกต่างกัน พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสุทิน ศรี โมรา(2548: 76)พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาใน การดำเนินการของ โรงเรียน ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับบัวหลวง แสงสว่าง(2548: 90) พบว่า ผลการ เปรียบเทียบสภาพปัญหา จำแนกตามขนาด โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาด เล็ก ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับวุฒิชัย วีระวัฒน์ (2549: 96)พบว่า การ ดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน ในจังหวัดชลบุรี โดยรวมและด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้าน ผลกระทบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนก ตามสถานภาพ มีความแตกต่างกัน พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายดังนี้

1. คนในชุมชนเป้าหมาย ให้มีส่วนร่วม ในทุกกระบวนการของโครงการลานบุญ ลานปัญญา เริ่มตั้งแต่ การวางแผนร่วมกัน การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา กำหนดโครงการ/กิจกรรม ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนฯ ตรวจสอบประเมินผล และร่วมรับประโยชน์จาก โครงการ

2. มีคณะกรรมการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาประจำศาสนสถาน เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อน โครงการต่าง ๆ ภายใต้อาสนสถานนั้น ๆ และกำหนดแผนปฏิบัติการของศาสนสถานตามโครงการดังกล่าวตลอดปี (7 เดือน) โดยร่วมศึกษาวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชน ร่วมคิดกิจกรรมที่สอดคล้องและ คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการจัดประชุม คณะกรรมการดำเนินการ โครงการลาน บุญลานปัญญาประจำศาสนสถาน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จัดทำแผนปฏิบัติการของศาสนสถานตามแบบลานบุญฯ 4 เสนอสภาลานบุญ ลานปัญญา ก่อนนำเสนอจังหวัดเพื่อความเห็นชอบและอนุมัติแผนงานและ โครงการของศาสนสถาน จากนั้นให้จังหวัดรวบรวมส่งกรมการศาสนา โดยคณะกรรมการดำเนินการ โครงการลานบุญ ลานปัญญาประจำศาสนสถาน จะต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานให้บรรลุ เป้าหมาย ตรวจสอบติดตามการดำเนินการ โครงการลานบุญ ลานปัญญาของศาสนสถานที่ได้รับ ผิดชอบ และร่วมแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานสรุปผลการดำเนินการ โครงการลานบุญ ลานปัญญาของศาสนสถานที่ได้รับ ผิดชอบ เป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายไตรมาส รวมทั้งประมวลสรุปผลในภาพรวมรายปีเสนอจังหวัด

3. มีกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการของศาสนสถานแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาประจำศาสนสถานในแต่ละชุมชน สามารถดำเนินการ เพื่อให้แผนปฏิบัติการของศาสนสถาน บรรลุผลสำเร็จ เช่น เตรียมทีมงาน วิเคราะห์พื้นที่ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เน้นพื้นที่ชุมชนที่มีปัญหา ร่วมกันกำหนดเป้าหมายหลัก นำเสนอ แผนปฏิบัติการของศาสนสถาน รายงานแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน

4. มีการร่วมมือร่วมใจจากคนในชุมชน คนในชุมชนปฏิบัติตนอยู่ภายใต้กฎกติกา เดียวกัน โดยมีข้อตกลงของชุมชนที่ชุมชนช่วยกันร่างกันขึ้นมาเป็นตัวกำกับ

5. พระภิกษุและประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันแต่มีส่วนร่วมในการ ดำเนินโครงการลานบุญ ลานปัญญา มีความเห็นพ้องกัน และเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ร่วมกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผลการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามสถานภาพ พบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการจัดการจัดกิจกรรมเข้าค่ายสร้างเยาวชนจิตอาสา และควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจัดอบรมแกนนำอาสาในการสื่อสารความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม การจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมในทุกวันหยุด และวัดและชุมชนควรจัดกิจกรรมร่วมกันทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส เช่น กิจกรรมตอบปัญหาธรรมะ กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม เป็นต้น พระสงฆ์
3. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรม ศิลปกรรม ผู้เยาวชนและผู้สนใจ และควรสนับสนุนการผลิตสินค้าด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้านเอง และสนับสนุนการรวมกลุ่มกันพัฒนาสินค้าพื้นบ้าน .
4. ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน การจัดงานบุญในงานมงคลและงานอวมงคลต่างๆ ที่ชาวบ้านมาร่วมงานกันมากและเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม และควรส่งเสริมอนุรักษ์งานบุญประจำปีของท้องถิ่น เช่น งานบุญผะเหวศ งานนมัสการพระพุทธรูปสำคัญของจังหวัด และงานก่อพระเจดีย์ทราย เป็นต้น
5. ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย การจัดโครงการสร้างสรรค์วาดภาพธรรมะ โดยคนต่างวัย และควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาแนวคู่ขนานระหว่างผู้สูงวัยกับลูกหลาน เช่น การสอนการเล่นดนตรีไทย การแกะสลัก การวาดภาพสร้างสรรค์ หรือการสนทนาธรรม ระหว่างพระกับผู้สูงวัย
6. ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม การต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ และควรจะมีการปรึกษาหารือกันระหว่างวัดกับชุมชนในเรื่องของการสืบค้นความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม การจัดกิจกรรมร่วม
รักษาดิน ไม้ยืนต้นของชุมชนและของศาสนสถานเพื่อให้มีอากาศบริสุทธิ์ และควรช่วยกัน
อนุรักษ์ดิน ไม้ยืนต้นของชุมชนและต้นไม้ที่อยู่ในเขตป่าชุมชนทุกประเภท

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าผลการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของ
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็น
ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ
ดำเนิน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด : กรณีศึกษาในเขต
เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY